Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.

Źródło: Fotalia

Opracowanie:

Pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w Radomiu

Biblioteka Pedagogiczna w Radomiu ul. Kościuszki 5A 26-600 Radom	tel. 48 345 95 50	*bibliotekapedagogiczna.pl*

Wstęp

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 lipca 2019 r. jednym z kierunków realizacji polityki oświatowej państawa na rok szkolny 2019/2020 została uznana profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.

Rolą bibliotek pedagogicznych w świetle zmienionych przepisów prawa oświatowego jest między innymi wspomaganie palcówek oświatowych w realizacji ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Zadanie to realizowane jest przez dostarczanie literatury oraz gotowych materiałów edukacyjnych.

Wychodząc naprzeciw Państwa oczekiwaniom, Biblioteka Pedagogiczna w Radomiu przygotowała pakiet edukacyjny o tematyce profilaktyki uzależnień w szkołach i palcówkach oświatowych. Prezentowane materiały pochodzą ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Radomiu i obejmują wydawnictwa zwarte, filmy i artykuły z czasopism. Pakiet dopełniają wyselekcjonowane wiadomości z zasobów internetu dostępnych on-line.

Wyselekcjonowane materiały umieszczone w tym pakiecie zostały opracowane i udostępnione do wykorzystania w pracy przez wszystkich, dla których ważne jest podnoszenie jakości uczenia i uczenia się. Do skorzystania zapraszamy przede wszystkim nauczycieli oraz innych pracowników wszystkich typów szkół i placówek.

Źródło: Fotalia

Artykuły z czasopism:

1. *ABC szkolnej profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży* / Anna Borucka, Agnieszka Pisarska, Krzysztof Bobrowski.// Świat Problemów. - 2014, nr 1, s. 5-11.
2. *Alkohol Nie bo tak! : samoocena nastolatka a używanie alkoholu* / Kinga Kaczmarek.// Remedium . - 2014, nr 4, s. 13.
3. *Co chodzi w szkołach, czyli oferta programów profilaktycznych* / Joanna Szymańska.// Remedium. - 2005, nr 11/12, s. 8-9.
4. *Cukierki : scenariusz zajęć z profilaktyki uzależnień dla klas 0-III* / Agnieszka Balon, Danuta Żwirowska.// Wychowawca. - 2016, nr 2, s. 28-29.
5. *Cykl warsztatów dla młodzieży z zakresu profilaktyki zachowań problemowych - klasa III gimnazjum* / Agnieszka Iłendo - Milewska.// Wszystko dla Szkoły. - 2005, nr 1, s. 11-13.
6. *Diagnoza zapotrzebowania na profilkatykę w szkole - zagrożenie czy szansa?* / Zbigniew B. Gaś.// Remedium. - 2005, nr 11/12, s. 18-19.
7. *Dopalacze - krótka interwencja profilaktyczna w grupie* / Krzysztof A. Wojcieszek.// Remedium. - 2010, nr 11, s. 1-3.
8. *Dzień wagarowicza : scenariusz przedstawiemia profilaktycznego dla szkoły ponadgimnazjalnej/gimnazjum* / Monika Kosińska.// Wychowawca. - 2012, nr 1, s. 24-27.
9. *Dziękuję, to mi szkodzi- zajęcia z profilaktyki uzależnień* / Agnieszka Karasiewicz.// Wychowanie na co Dzień. - 2009, nr 1/2, s. IV-VI.
10. *Emocje to też temat! : scenariusze zajęć profilaktycznych dla młodzieży* / Kinga Maria Kaczmarek.// Remedium. - 2014, nr 7/8, s. 30-31.
11. *Formułowanie wskaźników, dobór działań oraz ewaluacja programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego* / Marcin J. Sochocki.// Remedium. - 2011, nr 7/8, s. 1-9.
12. *Lokalne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień* / opracowała redakcja.// Remedium. - 2017, nr 11, s. 18-20.
13. *Niestandardowe metody w profilaktyce uzależnień* / Ireneusz Siudem.// Serwis Informacyjny. Narkomania. - 2015, nr 1, s. 19-25.
14. *Polska młodzież i alkohol* / Katarzyna Łukowska.// Świat Problemów . - 2016, nr 10, s. 25-28.
15. *Praca z grupą w profilaktyce uzależnień behawioralnych* / Kinga Kaczmarek, Karolina Van Laere.// Remedium. - 2013, nr 4, wkładka; Na Uzależnienia Behawioralne, s. 1-3.
16. *Profilaktyka pedagogiczna* / Sylwia Badora.// Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze . - 2011, nr 7, s. 21-32.
17. *Profilaktyka szkolna : refleksje na podstawie opinii młodzieży* / Paweł Sobierajski, Jacek Szczepkowski.// Wychowanie na co Dzień. - 2012, nr 10/11, s. 20-24.
18. *Profilaktyka uzależnienia od Internetu* / Agnieszka Balon, Danuta Żwirowska.// Wychowawca. - 2013, nr 7/8, s. 11-13.
19. *Profilaktyka uzależnień : warsztaty dla rodziców* / Bożena Krypel, Beata Kapałka.// Wychowawca. - 2010, nr 1, s. 28-29.
20. *Profilaktyka uzależnień* / Małgorzata Janik.// Wszystko dla Szkoły. - 2004, nr 6, s. 17-18.
21. *Profilaktyka uzależnień behawioralnych : wskazówki metodyczne* / Karolina Van Laere.// Remedium. - 2014, nr 4, wkładka: Na Uzależnienia Behawioralne; s. 4-8.
22. *Profilaktyka uzależnień psychoaktywnych wśród młodzieży* / Magdalena Gołek.// Nowa Szkoła. - 2011, nr 7, s. 35-38.

23. *Profilaktyka uzależnień w szkole* / Dorota Macender.// Serwis Informacyjny. Narkomania . - 2007, nr 1, s. 15-21.
24. *Profilaktyka uzależnień w szkole podstawowej* / Barbara Franusz.// Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2004, nr 1, 45-46.
25. *Profilaktyka w społecznościach lokalnych - pytania o efektywność* / Katarzyna Okulicz-Kozaryn.// Świat Problemów. - 2011, nr 6, s. 30-34.
26. *Profilaktyka w szkole - z perspektywy pracy pedagoga* / Iwona Łagodzińska.// Wychowanie na co Dzień. - 2004, nr 10/11.
27. *Profilaktyka w szkole : rola i zadania pedagoga szkolnego*. Cz. 3 / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys.// Remedium. - 2004, nr 1, s. 8-9.
28. *Program profilaktyki uzależnień " Unplugged"* / Anna Borkowska.// Remedium. - 2011, nr 10, s. 8-9.
29. *Program profilaktyki uzależnień od środków odurzających "Niezależni"* / Magdalena Zając.// Wychowanie na co Dzień. - 2015, nr 5, dod. Wkładka Metodyczna s. I-IV.
30. *Program terapeutyczno-edukacyjny dla osób z uzależnieniami behawioralnymi i ich rodzin* / Agata Junger.// Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2014, nr 1, s. 39-46.
31. *Programy profilaktyczne w przedszkolu i szkole : założenia i rzeczywistość* / Kinga Kuszak.// Wychowanie na co Dzień. - 2012, nr 10/11, s. 3-10.
32. *Propozycja modelu oddziaływań profilaktycznych w gimnazjach i szkołach ponadpodstawowych* / Ewa Proch-Masłowska.// Problemy Narkomanii : biuletyn. - 2003, nr 3, s. 32-38.
33. *Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia działalności profilaktycznej w szkole* / Ewa Masłowska.// Problemy Narkomanii : biuletyn. - 2004, nr 4, s. 39-44.
34. *Redukcja szkód w profilaktyce i terapii leczenia uzależnień* / Anna Kurzeja.// W: *Współczesne wyzwania dla teorii i praktyki resocjalizacyjnej* / red. nauk. Dorota Rybczyńska-Abdel Kawy, Marek Heine, Anna Karłyk-Ćwik. - Toruń : "Akapit", 2013. - s. 148-171.
35. *Redukować czy wzmacniać? : czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące w profilaktyce* / Magdalena Gołek.// Wychowawca. - 2011, nr 11, s. 20-21.
36. *Refleksje i rekomendacje dotyczące podstawy programowej szkolenia w zakresie profilaktyki uzależnień* / Bogusława Bukowska.// Serwis Informacyjny. Narkomania. - 2014, nr 3, s. 6-8.
37. *Regionalny system profilaktyki uzależnień* / Ireneusz Siudem.// Serwis Informacyjny. Narkomania. - 2016, nr 2, s. 42-47.
38. *Resilience, czyli pozytywne myślenie w profilaktyce* / Krzysztof Ostaszewski.// Remedium. - 2010, nr 6, s. 32.
39. *Rodzice - brakujące ogniwo szkolnej profilaktyki* / Bogusław Prajsner.// Remedium. - 2007, nr 10, s. 4-5.
40. *Rola i zadania współczesnej profilaktyki : przyczynek do budowania szkolnych programów profilaktycznych = The role and tasks of modern prevention : a contribution to moulding school prevention programs* / Kamila Jakubczyk.// Nauczyciel i Szkoła. - 2015, nr 1, s. 285-297.
41. *Sport a profilaktyka uzależnień*. Cz. 1 / Maja Vogt-Kostecka.// Remedium. - 2019, nr 1, s. 20-21.
42. *Sport a profilaktyka uzależnień*. Cz. 2 / Maja Vogt-Kostecka.// Remedium. - 2019, nr 2, s. 18-19.
43. *Sport jako ważny element profilaktyki* / Błażej Gawroński.// Remedium. - 2006, r 11, s. 4-5.

44. *Standardy jakości w profilaktyce uzależnień od narkotyków*. Cz. 1 / Artur Malczewski.// Remedium. - 2010, nr 4, s. 30-31.
45. *Standardy jakości w profilaktyce uzależnień od narkotyków*. Cz. 2 / Artur Malczewski.// Remedium. - 2010, nr 5, s. 28-29.
46. *Standardy jakości w profilaktyce uzależnień od narkotyków*. Cz. 3 / Artur Malczewski.// Remedium. - 2010, nr 6, s. 28-29.
47. *Standardy jakości w profilaktyce uzależnień od narkotyków*. Cz. 4 / Artur Malczewski.// Remedium. - 2010, nr 7/8, s. 48-49.
48. *Standardy jakości w profilaktyce uzależnień od narkotyków*. Cz. 5 / Artur Malczewski.// Remedium. - 2010, nr 9, s. 28-29.
49. *Szanse i pułapki współczesnej profilaktyki uzależnień* / oprac. Anna Czerwińska.// Remedium. - 2008, nr 5, s. 14-15.
50. *Szkoła jako miejsce oddziaływań profilaktycznych* / Bogusława Bukowska, Joanna Szymańska.// Remedium. - 2014, nr 10, s. 1-4.
51. *Teatr profilaktyczny może być ciekawy - propozycja scenariusza scenki "Aniele Stróżu moich rodziców..."* / Małgorzata Teska.// Wychowanie na co Dzień. - 2008, nr 10/11, s. 29-31.
52. *Turystyka jako forma profilaktyki uzależnień* / Danuta Michalska.// Wychowanie na co Dzień. - 2005, nr 10/11, s. 39.
53. *Uzależnieniom: Nie : program z zakresu profilaktyki uzależnień* / Mariola Kosiba.// Lider. - 2004, nr 11, s. 7-12.
54. *W kierunku profilaktyki integralnej* / Marek Dziewiecki.// Wychowawca. - 2011, nr 11, s. 5-11.
55. *Wiodące szkolne strategie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych* / Anna Borucka, Krzysztof Ostaszewski.// Wychowanie na co Dzień. - 2004, nr 10/11, s. 3-7.
56. *Wolontariat jako forma działania profilaktycznego* / Grzegorz Kata.// Remedium. - 2010, nr 6, s. 30-31.
57. *Wpływ marketingu napojów alkoholowych na postawy młodych ludzi wobec alkoholu* / Luiza Słodownik.// Świat Problemów . - 2013, nr 12, s. 32-35.
58. *Wskazówki do prowadzenia zajęć profilaktycznych* / Kinga Kaczmarek, Karolina Van Laere.// Remedium. - 2013, nr 3, wkładka: Na Uzależnienia Behawioralne, s. 4-7.
59. *Współczesne działania profilaktyczne w szkołach w Niemczech* / Aleksandra Sander.// Wychowanie na co Dzień. - 2010, nr 10/11, s. 39-43.
60. *Współczesny nauczyciel a wyzwania profilaktyki* / Zbigniew B. Gaś.// Remedium. - 2006, nr 3, s. 6-7.
61. *Wychowanie ku wyższym wartościom : profilaktyka uzależnień* / Czesław Cekiera.// Problemy Alkoholizmu. - 2005, nr 2/3, s. 5-8.
62. *Zabawa jako przykład działań profilaktycznych* / Anna Liwak, Bożena Rusinek.// Wychowanie na co Dzień. - 2005, nr 10/11, s. V-VII.
63. *Zintegrowany system oddziaływań środowiskowej profilaktyki uzależnień w Gminie Warszawa Centrum*. Cz. I / Janusz Gabrysiak, Magdalena Pych.// Problemy Narkomanii : biuletyn. - 2004, nr 2, s. 31-67.
64. *Zintegrowany system oddziaływań środowiskowej profilaktyki uzależnień w Gminie Warszawa Centrum*. Cz. II / Janusz Gabrysiak, Magdalena Pych.// Problemy Narkomanii : biuletyn. - 2004, nr 3, s. 5-21.
65. *Żyję zdrowo - nałogom mówię nie : scenariusz zajęć profilaktycznych* / Renata Czerwińska, Monika Pacewicz.// Lider. - 2005, nr 2, s. 12.

Wydawnictwa zwarte:

1. *(Nie)bezpieczny komputer : od euforii do uzależnień* / Anna Andrzejewska. - Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2008.
2. *Autodestruktywność dzieci i młodzieży* / Beata Ziółkowska, Jowita Wycisk. - Warszawa : Difin, 2019.
3. *Cyberprzestrzeń - człowiek - edukacja*. Tom 2, *Dylematy społeczności cyfrowej* / pod redakcją Macieja Tanasia i Sylwii Galanciak. - Kraków : Impuls, 2015.
4. *Cyberprzestrzeń - człowiek - edukacja*. Tom 4, *Rodzic, dziecko, nauczyciel w przestrzeni wirtualnej* / pod redakcją Józefa Bednarka i Anny Andrzejewskiej. - Kraków : Impuls, 2018.
5. *Cyfrowa demencja : w jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci* / Manfred Spitzer ; przeł. Andrzej Lipiński. - Słupsk : Dobra Literatura, 2013.
6. *Cyfrowe dzieci : zjawisko, uwarunkowania, kluczowe problemy* / koncepcja: Mariusz Z. Jędrzejko, Agnieszka Saracen, Adam Szwedzik ; redakcja naukowa: Sylwester Bębas, Mariusz Z. Jędrzejko, Kaja Kasprzak, Adam Szwedzik, Agnieszka Taper ; [tłumaczenie: Angelika Konieczna]. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR ; Milanówek : Oficyna Wydawnicza von Velke, 2017.
7. *Człowiek z wielkiej sieci : zjawisko, zagrożenia, profilaktyka* / red. nauk. Marek Walancik, Dariusz Sarzała. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Aspra-JR ; Dąbrowa Górnicza : Wyższa Szkoła Biznesu, 2012.
8. *Dlaczego integralny program profilaktyczny w szkole : pomoc dydaktyczno-wychowawcza dla nauczycieli i wychowawców* / Marian Łakomski. - Kraków : "Impuls", 2004.
9. *Dzieci ekranu : jak uzależnienie od ekranu przejmuje kontrolę nad naszymi dziećmi - i jak wyrwać je z transu* / Nicholas Kardaras ; tłumaczenie Agnieszka Jarosz. - Warszawa : CeDeWu, 2018.
10. *Dzieci i młodzież w sieci zagrożeń realnych i wirtualnych : aspekty teoretyczne i empiryczne* / Anna Andrzejewska. - Warszawa : Difin, cop. 2014.
11. *Dzieci konsoli : uzależnienie od gier* / Hilarie Cash, Kim McDaniel ; tł. Bolesław Ludwiczak. - Poznań : Media Rodzina, cop. 2014.
12. *Dziecko w sieci* / Bartosz Danowski, Alicja Krupińska. - Gliwice : Helion, cop. 2007.
13. *Ewolucja wzorów używania alkoholu wśród dorastającej młodzieży w Polsce w XX wieku* / Antoni Zieliński. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2006.
14. *Gry i hazard : uzależnienia dzieci w okresie dorastania* / Mark D. Griffiths ; przekł. Anna Sawicka-Chrapkowicz. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2004.
15. *Internet a dzieci : uzależnienia i inne niebezpieczeństwa* / Parry Aftab ; przeł. [z ang.] Barbara Nicewicz. - Warszawa : Prószyński i S-ka, 2003.
16. *Internet i gry internetowe : osobisty rozwój czy ryzyko patologii zachowania?* / Paweł Izdebski. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, copyright 2019.
17. *Jak zmieniać zachowania dzieci i młodzieży* / [red. Ewa Niezgoda] ; [aut.] Artur Kołakowski [et al.]. - Warszawa : Fraszka Edukacyjna ; Gdańsk : Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej Dzieci, Młodzieży i Rodzin, 2016.
18. *Młodzież z grup ryzyka : perspektywy profilaktyki* / pod red. Miry Prajsner. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2003.
19. *Na pomoc! : mam cyberdziecko! : podręcznik dla rodziców zagubionych w sieci* / Giuseppe

Pelosi ; przekł. Wiesława Dzieża. - Pelplin : Wydawnictwo "Bernardinum", 2012.
20. *Narkotyki - inni biorą, ty nie musisz* / Maria Moneta-Malewska, Joanna Wrześniowska. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2008.
21. *Narkotyki a demoralizacja : szansa na zmianę* / redakcja naukowa Grzegorz Kudlak, Wojciech Wypler. - Warszawa : Difin, 2018.
22. *Narkotyki i dopalacze : co powinni wiedzieć rodzice?* / Mariusz Z. Jędrzejko, Zbigniew Staśczak. - Warszawa : Bellona, copyright 2018.
23. N*arkotyki i dopalacze : zjawisko, zagrożenia, rozpoznawanie zachowań, profilaktyka* / redakcja naukowa: Mariusz Z. Jędrzejko, Mirosław Kowalski ; współpraca: Bronisław P. Rosik, Tomasz Zagajewski. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR ; Milanówek : Centrum Profilaktyki Społecznej - Oficyna Wydawnicza von Velke, 2016.
24. *Narkotyki, dopalacze, nowe środki psychoaktywne : co warto wiedzieć? : jak chronić dzieci i młodzież?* / Mariusz Z. Jędrzejko, Tomasz Białas, Zbigniew Staśczak. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Aspra ; %a [Milanówek] : Centrum Profilaktyki Społecznej - Oficyna Wydawnicza von Velke, 2018.
25. *Nastolatki i alkohol : strategie profilaktyczne w szkole* / Mirosława Wieczorek-Stachowicz. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2007.
26. *Patologia cyfrowego dzieciństwa i młodości : przyczyny, skutki, zapobieganie w rodzinach i w szkołach* / Stanisław Kozak. - Warszawa : Difin, 2014.
27. *Pedagogika i profilaktyka społeczna : nowe wyzwania, konteksty, problemy* / redakcja naukowa Mariusz Z. Jędrzejko, Adam Szwedzik. - Milanówek : Centrum Profilaktyki Społecznej - Oficyna Wydawnicza von Velke ; Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA (ASPRA-JR F.H.U.), 2018.
28. *Pedagogika medialna : aspekty społeczne, kulturowe i edukacyjne* / Tomasz Huk. - Kraków ; Katowice : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2014.
29. *Pedagogika społeczna wobec procesów żywiołowych i zachowań ryzykownych* / red. nauk. Marek Walancik, Jolana Hroncová ; [aut. Sylwester Bębas et al.]. - Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne "Akapit", 2013.
30. *Picie alkoholu przez młodzież w okresie dorastania a wybrane czynniki w środowisku rodzinnym* / Jolanta Jarczyńska ; Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2009.
31. *Podstawy psychopatologii dla pedagogów* / Jacek Pasternak, Lidia Perenc, Mieczysław Radochoński. - Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2017.
32. *Pomóż uzależnionym! : integralny program profilaktyczny w szkole : poradnik dla nauczycieli i wychowawców* / Marian Łakomski. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2006.
33. *Profilaktyka alkoholowa w szkole* / Barbara Kałdon. - Stalowa Wola : Wydział Nauk Społecznych Filii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego : Oficyna Wydawnicza Fundacji Uniwersyteckiej, cop. 2003.
34. *Profilaktyka na co dzień : alkohol w życiu nastolatków* / Aleksandra Karasowska. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2005.
35. *Przyjaciele w internecie* / Anna Słysz, Beata Arcimowicz. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009.
36. *Rekomendowane programy profilaktyki uzależnień* / [nadzór merytoryczny Tomasz Kowalewicz]. - Warszawa : Fundacja Praesterno, cop. 2016.

37. *Ryzyko uzależnienia młodzieży szkolnej od narkotyków : strategie profilaktyczne i interwencyjne podejmowane w środowisku lokalnym* / Iwona Malorny. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016.
38. *Sąd nad demoralizacją nieletnich : konteksty wychowawcze* / Renata Szczepanik, Agnieszka Jaros, Magdalena Staniaszek. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2018.
39. *Środowiskowe ograniczanie czynników ryzyka uzależnienia młodzieży szkolnej od substancji psychoaktywnych* / Małgorzata Piasecka. - Kraków : Akademia Ignatianum : Wydawnictwo WAM, 2015.
40. *Uzależnienia medialne : uwarunkowania, leczenie, profilaktyka* / Agnieszka Ogonowska. - Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, 2018.
41. *Uzależnienie od komputera i internetu u dzieci i młodzieży* / Paulina Chocholska, Małgorzata Osipczuk. - Warszawa : Hachette Livre Polska, 2009.
42. *Uzależnienie od narkotyków : od teorii do praktyki terapeutycznej* / Anna Kurzeja (red.). - Warszawa : Difin, cop. 2012.
43. *Warsztat pracy pedagoga : zbiór scenariuszy i konspektów* - zeszyt III / Grażyna Gajewska, Anna Szczęsna, Artur Doliński. - Zielona Góra : Stowarzyszenie Edukacyjne Pedagogów Praktyków "Cogito", 2000.
44. *Wszystko o uzależnieniu od gier komputerowych* / Anna Pisula. - Poznań : Colorful Media, 2012.
45. *Wyłącz, zanim będzie za późno : uzależnienie od komputera i internetu* / Petra Schuhler, Monika Vogelgesang ; przekł. Paweł Kaźmierczak, Elżbieta Sierosławska, Izabela Walczak. - Kraków : Wydawnictwo WAM, cop. 2014.
46. *Z nosem w ekranie : szklana pułapka czy szansa na rozwój twojego dziecka?* / Anya Kamenetz ; przekład Monika Malcherek. - Warszawa : Laurum, 2019.
47. *Zagrożona młodzież : ujęcie kompleksowe dla nauczycieli, pracowników poradni, psychologów i pracowników socjalnych* / J. Jeffries McWhirter [et al.] ; tł. Helena Grzegołowska-Klarkowska, Agnieszka Basaj. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2008.

Filmy:

1. *Alkohol* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Multieducatio.pl, 2017. - 1 płyta [DVD] (27 min.). (Alkohol, E-papierosy, Energetyki - Niebezpieczna Moda).
2. *Alkohol a ryzykowne zachowania młodych ludzi* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Kraków : Rubikon, 2014. - 1 płyta [DVD] (ok. 20 min.) + Lekcja z filmem : scenariusz zajęć dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych / Ewa Tokarczyk, Teresa Król. 11 s. ; 17 cm. (Alkohol – zagrożenia).
3. *Dopalacze a ryzykowne zachowania młodych ludzi* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Tutto Arts & Media, cop. 2016. - 1 płyta [DVD] (ok. 12 + ok. 7 min.). (Dopalacze – Zagrożenia).
4. *Moja wielka wygrana* [Film] / reż. Joanna Lissner ; scen. Małgorzata Imielska .- Warszawa : Lissner Studio, 2013.
5. *Nałóg palenia* [Film]. - Sosnowiec : Projekt-KOM, [2009]. - 1 płyta [DVD] (ok. 28 min.). (Nie zamykaj oczu).
6. *Nudne filmiki o narkotykach* [Film]. Cz. 1, *Uzależnienie* / scenariusz i opracowanie Leszek Korzeniecki ; producent Jakub Herok. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Vocatio, 2016.
7. *Nudne filmiki o narkotykach* [Film]. Cz. 5, *Dopalacze* / scenariusz i opracowanie Leszek

Korzeniecki ; producent Jakub Herlok. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Vocatio, copyright 2018.

8. *Nudne filmiki o narkotykach* [Film]. Cz. 6, *Sztuka wyboru* / scenariusz i opracowanie Leszek Korzeniecki ; producent Jakub Herok. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Vocatio, 2018.
9. *Papierosy i e-papierosy* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Multieducatio.pl, 2017. - 1 płyta [DVD] (25 min.).
10. *Piłem i brałem* [Film]. - Sosnowiec : Projekt-KOM, [2009]. - 1 płyta [DVD] (ok. 19 + 13 min.). (Nie zamykaj oczu).
11. *Portale społecznościowe - czy można się uzależnić?* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz ; Tutto Arts & Media. - Piaseczno : Multieducatio.pl, prod. 2016.
12. *Portale społecznościowe - czy można się uzależnić?* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz ; Tutto Arts & Media. - Piaseczno : Multieducatio.pl, prod. 2016. - 1 płyta [DVD] (ok. 19 min. + ok. 6 min.). (Pułapki nowoczesnych technologii)
13. *Przepite życie* [Film] / reżyseria i scenariusz Maciej Słysz. - Sosnowiec : Wydawnictwo Projekt-Kom, [2015]. - 1 płyta [DVD] (ok. 49 min.).
14. *Rodzinne przeboje* [Film] : *wychowanie do życia w rodzinie*. Cz. 2. - Kraków : Rubikon, 2014.
15. *TV Story* [Film]. - Kraków : Dom Wydawniczy Rafael, 2006.
16. *Uzależnienie od alkoholu* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Kraków : Rubikon, 2014. - 1 płyta [DVD] (ok. 20 min.) + Lekcja z filmem : scenariusz zajęć dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych / Ewa Tokarczyk, Teresa Król. 11 s. ; 17 cm. (Alkohol – zagrożenia).
17. *Uzależnienie od dopalaczy* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Tutto Arts & Media, cop. 2016. - 1 płyta [DVD] (ok. 14 + ok. 6 min.). (Dopalacze - Zagrożenia)
18. *Uzależnienie od gier komputerowych* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz ; Tutto Arts & Media. - Piaseczno : Multieducatio.pl, prod. 2016. - 1 płyta [DVD] (ok. 12 min. + ok. 11 min.). (Pułapki nowoczesnych technologii)
19. *Włącz się do gry* [Film] / scen. Anna Urbańska ; reż. Jacek Urbański. - Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2003.
20. *Wpływ alkoholu na organizm człowieka* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Kraków : Rubikon, 2014. - 1 płyta [DVD] (ok. 20 min.) + Lekcja z filmem : scenariusz zajęć dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych / Ewa Tokarczyk, Teresa Król. 11 s. ; 17 cm. (Alkohol – zagrożenia).
21. *Wpływ dopalaczy na organizm człowieka* [Film] / reż. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Tutto Arts & Media, cop. 2016. - 1 płyta [DVD] (12 + 11 min.). (Dopalacze – Zagrożenia).
22. *www.wsieci...* [Film] / scen. i reż. Dariusz Regucki. - Kraków : Dom Wydawniczy Rafael, 2007.
23. *Zagrożenia cyfrowego świata* [Film]. 2, *Jak bezpiecznie korzystać z internetu* / rez. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Tutto Arts & Media, 2013. - 1 płyta [DVD] (9 min.).
24. *Zagrożenia dorosłego świata jak sobie z nimi radzić* [Film]. 3, *Fałszywa pomoc - narkotyki dopalacze* / reż. Marcin Wołkowicz. - Piaseczno : Tutto Arts & Media, [2013]. - 1 płyta [DVD] (20 min.). Do filmu dołączony jest również scenariusz lekcji.
25. *Zagrożenia w Internecie* [Film]. - Poznań : Forum, 2008. - 1 płyta [DVD] (ok. 9 min.) + Broszura : 46 s. ; 19 cm. (Szkoła w Walce ze Współczesnymi Problemami Dzieci i Młodzieży)
26. *Zaplątani w sieć* [Film]. 1, *Happy slapping*. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, 2013. - 1

płyta [DVD] (12 min. 49 sek.) + Scenariusze lekcji : 11 s. ; 18 cm.

27. *Zaplątani w sieć* [Film]. 2, *Cyberbullying*. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, 2013. - 1 płyta [DVD] (13 min. 2 sek.) + Scenariusze lekcji : 9 s. ; 18 cm.
28. *Zaplątani w sieć* [Film]. 3, *Sexting*. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, 2013. - 1 płyta [DVD] (14 min. 44 sek.) + Scenariusze lekcji : 7 s. ; 18 cm.
29. *Życie pod murem* [Film]. - Kraków : Dom Wydawniczy Rafael, 2006. - 1 płyta [DVD] (28 min. 15 sek.) + Co każdy powinien wiedzieć o narkotykach : materiały pomocnicze / Piotr Tomasz Nowakowski : 24 s. ; 17 cm. (Filmowy pakiet edukacyjny. Lekcje przestrogi).

Edukacyjne zasoby sieci Internet:

1. Opracowana przez **Pracownię Wychowania i Profilaktyki ORE** w formie e-poradnika podpowiedź merytoryczna i metodyczna zbierająca najważniejszą, ogólną wiedzę o profilaktyce uzależnień w szkole. Link do strony: https://www.ore.edu.pl/2015/06/profilaktyka-uzaleznien-materialy-do-pobrania/ .
2. **Przeciwdziałanie uzależnieniom** – to jeden z tematów podejmowanych na portalu **Bezpieczna szkoła +**. Link do strony: https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/tematy/przeciwdzialamy-uzaleznieniom/materialy-4/
3. Materiały z akcji edukacyjnej TVP S.A. i Głównego Inspektoratu Sanitarnego pt.: "**Stop Dopalaczom**", która odbyła się w grudniu 2016 r. Link do strony: http://wsse.gorzow.pl/zdrowie/promocja-zdrowia/materialy-do-pobrania/903-materialy-do-kampanii-spolecznej-stop-dopalaczom
4. Materiały edukacyjne w bibliotece zasobów **WEBowadbp**. Link do strony: https://www.dbp.wroc.pl/biblioteki/wroclaw/wsipo/2113-profilaktyka-uzaleznien
5. **Profnet** – strona powstała w ramach programu wsparcia dla organizacji pozarządowych realizujących profilaktykę. Jego celem jest zwiększenie efektywności profilaktyki prowadzonej w Polsce, przez upowszechnienie dobrych praktyk i wiedzy o skutecznych oddziaływaniach. Link do strony: https://www.profnet.org.pl
6. **Serwis Informacyjny UZALEŻNIENIA** - Kwartalnik Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, publikujący najnowsze dane epidemiologiczne, raporty z badań, opisy przedsięwzięć inicjowanych przez organizacje rządowe i pozarządowe, doniesienia z kraju i zagranicy; porusza problematykę profilaktyki i leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Link do strony: https://siu.praesterno.pl/ .

Opracowanie tekstu:

- **Zestawienie artykułów z czasopism** – *Ewa Pachniak, Katarzyna Walczak, Agata Jurek*
- **Zestawienie wydawnictw zwartych** – *Andrzej Gawroński*
- **Filmy**: *Katarzyna Popławska*
- **Edukacyjne zasoby sieci Internet** – *Andrzej Gawroński*.